

SEBORROILINE KERATOOS

Seborroiline keratoos SB on kõige sagedasem healoomuline nahamuutus. SB teke on seotud pärilikkuse, päikesekahjustuse, naha vananemise ja hõõrdetraumaga. Enamasti ilmneb kesk- ja vanemas eas. Värvuselt võivad olla karedast roosakasneezikast, kollakaspruunist naastust kuni mustja näsalise sõlmeni, kuid enamasti on neile iseloomulik kare pind, mis aeg-ajalt võib ka ise osaliselt eemalduda. Tavaliselt tekib neid hulgi ja nad võivad paikneda kõikjal – näol, peanahal, kehal, jäsemetel, kuid enam päikesele eksponeeritud piirkondades.

RAVI

Seborroilised keratoosid on healoomulised ja ravi ei vaja. Mõnikord võib SB nahavoltides hakata hõõrdumise tagajärjel punetama ja sügelema ning inimest kosmeetilisest aspektist häirida.

Kõige parem on eemaldada vedela lämmastikuga külmutades (krüoteraapia). Kirurgiline väljalõikamine jätab armi.

Krüoteraapia

Krüoteraapia on healoomulistele viiruslikele või mitteviiruslikele uudismoodustistele (soolatüükad, molluskid, papilloomid, nahanäsad, konnasilmad, keratoosid jt) eemaldamine vedela lämmastikuga, mille temperatuur krüokannuses on -196C

Krüoteraapia protseduur kestab keskmiselt 1-30 sekundit kuni kolle kattub jäise kihiga, kuid täpsem aeg, ravimetoodika ja protseduuri kordamise vajadus sõltub saatediagnoosist.

Protseduuri järel võib patsient tunda 2-3 tundi valulikkust, kipitustunnet. Vedellämmastik põhjustab pindmise koekahjustuse ning nädala jooksul tekib ravitud alale punetus, vähene turse ja koorik, mille eemaldumisega ka nahamuutused paranevad.

Koorikut ei soovita mehhaaniliselt eemaldada (kuna krüoteraapia järgselt võib lisanduda bakteriaalne põletik). Harvem võib tekkida vill, mis taandub 1-2 nädala jooksul. Krüoteraapia järgselt moodustub arm kontakti kohale.

Protseduurijärgne nahahooldus

Protseduuri päeval ei ole soovitatav ravitud ala pesta ning paari päeva jooksul tuleks vältida sauna ja ujumist. Peale veega kokkupuudet on oluline ravitud ala ettevaatlikult kuivatada. Kollet võib määrda tavalise kreemiga või tsinkpastaga. Plaastriga kollet katta ning kärna ise eemaldada ei soovitata.

Profülaktika

Vähem soovitatakse viibida päikese käes, vältida tuleb traumasid ja kontakteerumist keemiliste ainetega. Vett ja seepi kasutada mõõdukalt ehk mitte liialdada pesemisega (kuna ärritab nahka). On oluline ratsionaalne toitumisrežiim.

Kasutatud kirjandus:

1. Burr, S. (2018). **Assessment and management of skin conditions in older people.** British Journal of Community Nursing.
2. Fry, L. (1997). **Cryotherapy.** An Atlas of Dermatology.
3. Vahter, H. (1994). **Nahamuutused.** Naha- ja suguhaigused.
4. Hebif T.P. (2007). **Seboreinyj keratoz.** Kozhnye bolezni. Diagnostika i lechenie.

Koostatud: Sisehaiguste kliinik, september 2019

Ajakohastatud: Sisehaiguste kliinik, august 2024